

**“ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΈΝΩΝ ΜΈΣΑ
ΑΠΌ ΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΈΚΕΣ ΦΥΛΑΚΏΝ.”**

Χριστίνα Μυλωνά Α.Μ12003

Επιβλέπων καθηγητής :

κ. Διονύσιος Κόκκινος

Τμήμα: Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης,
ΤΕΙ Αθήνας

Στόχοι εργασίας

- ◉ Βασικός στόχος είναι να δούμε κατά πόσο οι έγκλειστοι είναι θετικοί στην ύπαρξη Βιβλιοθήκης και σε ότι εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες μπορούν να υπάρξουν μέσα από τον χώρο της Βιβλιοθήκης.
- ◉ Να δούμε κατά πόσο μπορεί ο χώρος της Βιβλιοθήκης να βοηθήσει στην καλύτερη ψυχολογία των φυλακισμένων τόσο κατά τον εγκλεισμό τους όσο και στην κοινωνική τους επανένταξη μέσα από την εκπαίδευσή τους.

Κριτήρια επιλογής θέματος :

- Η επιλογή να γίνει η έρευνα στο Σωφρονιστικό Κατάστημα του Αυλώνα έγινε γιατί κυρίως αφορά σε μικρές ηλικίες ενηλίκων από 18-25.
- Επίσης, στις συγκεκριμένες φυλακές γίνεται πολύ μεγάλη προσπάθει να κινητοποιηθούν οι νεαροί κρατούμενοι για εγγραφή στο σχολείο και να συνεχίσουν την εκπαίδευση τους.
- Παρέχεται εκτός από εκπαίδευση και κατάρτιση, συμβουλευτική & ψυχολογική υποστήριξη, και παροχή ευκαιριών για να δραστηριοποιούνται δημιουργικά.

Η εκπαίδευση στις ελληνικές φυλακές

- Οι έγκλειστοι έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό:
  - Έχουν εγκαταλείψει το σχολείο,
  - δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ούτε καν πρωτοβάθμιας
  - και σε συνδυασμό με την έλλειψη επαγγελματικής εξειδίκευσης δυσκολεύονται να βρουν εργασία μετά την αποφυλάκιση τους.
  - Αποτέλεσμα αυτού είναι να ξανά παρανομοούν και να επιστρέφουν στην φυλακή.
- Τα προγράμματα που προτιμώνται από τους διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων και από τους κρατούμενους είναι αυτά που αφορούν στην ολοκλήρωση της στοιχειώδους εκπαίδευσης και την απόκτηση πτυχίου, καθώς και στην απόκτηση επαγγελματικής κατάρτισης στην ανθοκομία, μελισσοκομία, κατασκευή κοσμημάτων, μηχανολογία αυτοκινήτων, ηλεκτρολογία.
- Η εκπαίδευση βοηθάει στην ολοκλήρωση και ανάπτυξη του κρατουμένου και στην ομαλή επανένταξη τους στην κοινωνία.
- Ο κρατούμενος συμμετέχει εθελοντικά.

Μεθοδολογία

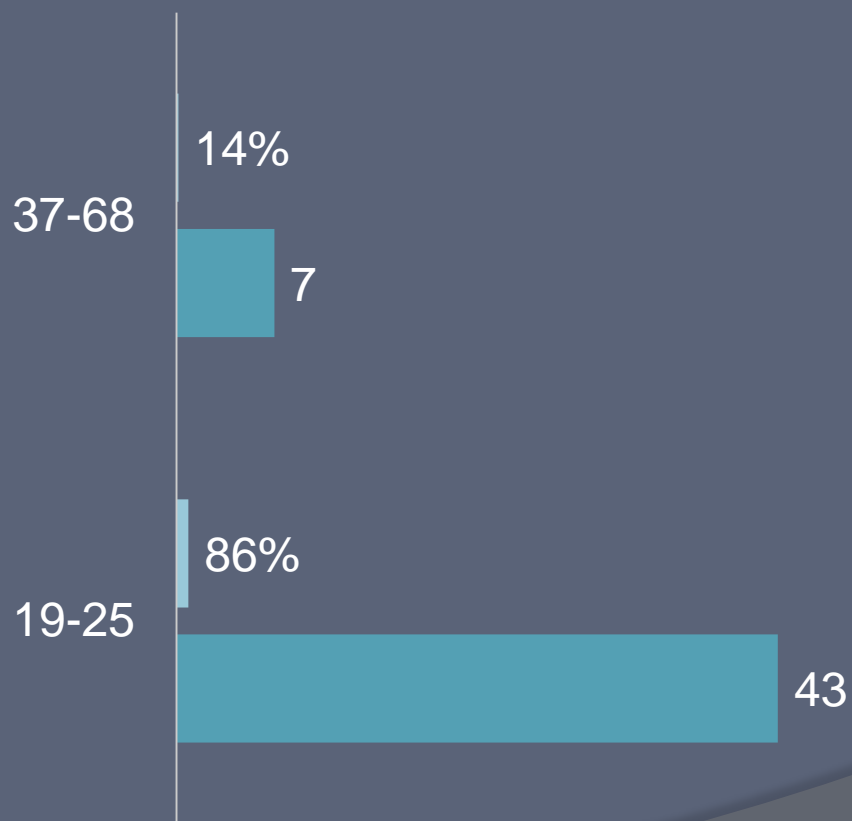
- Η έρευνα διεξήχθη μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από τους έγκλειστους μαθητές του Σωφρονιστικού Καταστήματος του Αυλώνα και αφορά στην Βιβλιοθήκη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχολείου τους, η έρευνα όμως πραγματοποιήθηκε στο Σωφρονιστικό Κατάστημα του Αυλώνα.
- Ως μέσα συλλογής δεδομένων επιλέχθηκαν τα ερωτηματολόγια.
- Το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε κυρίως σε έγκλειστους μαθητές και σε κάποιους που επισκέπτονται την βιβλιοθήκη για να δανειστούν βιβλία.
- Τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και η συμπλήρωσή τους προαιρετική.

Μεθοδολογία

- Η επιλογή αυτής της ερευνητικής μεθόδου έγινε **σε πραγματικές συνθήκες** και δεν αφορά μόνο σε αριθμούς και στατιστικά συμπεράσματα. Εξάλλου η έρευνα και μελέτη αφορά σε συγκεκριμένο σχολείο φυλακών και όχι σε όλα τα σχολεία που λειτουργούν στα Σωφρονιστικά Καταστήματα της Χώρας. **Επομένως τα συμπεράσματα είναι ποιοτικά και όχι ποσοτικά.**
- Το σύνολο του πληθυσμού στον Αυλώνα αφορούσε στα 200 άτομα. Από αυτά ήρθαν τα 50. Επομένως το δείγμα αφορά στο 25% του συνόλου του πληθυσμού. Επειδή η συγκεκριμένη έρευνα αφορά σε μια πραγματική κατάσταση όπως η παρακολούθηση του σχολείου στην φυλακή, καθορίζει ότι τα αποτελέσματα όσο ποσοτικά μικρά και αν είναι, είναι εξίσου σημαντικά.

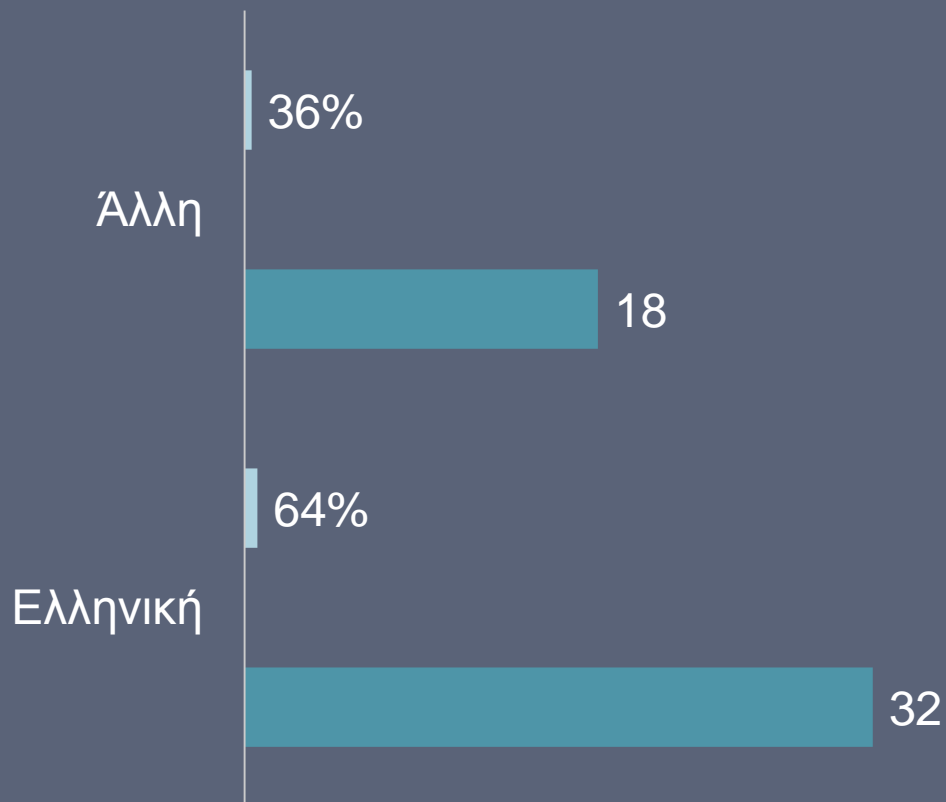
Αποτελέσματα έρευνας

Ηλικία

Αποτελέσματα έρευνας

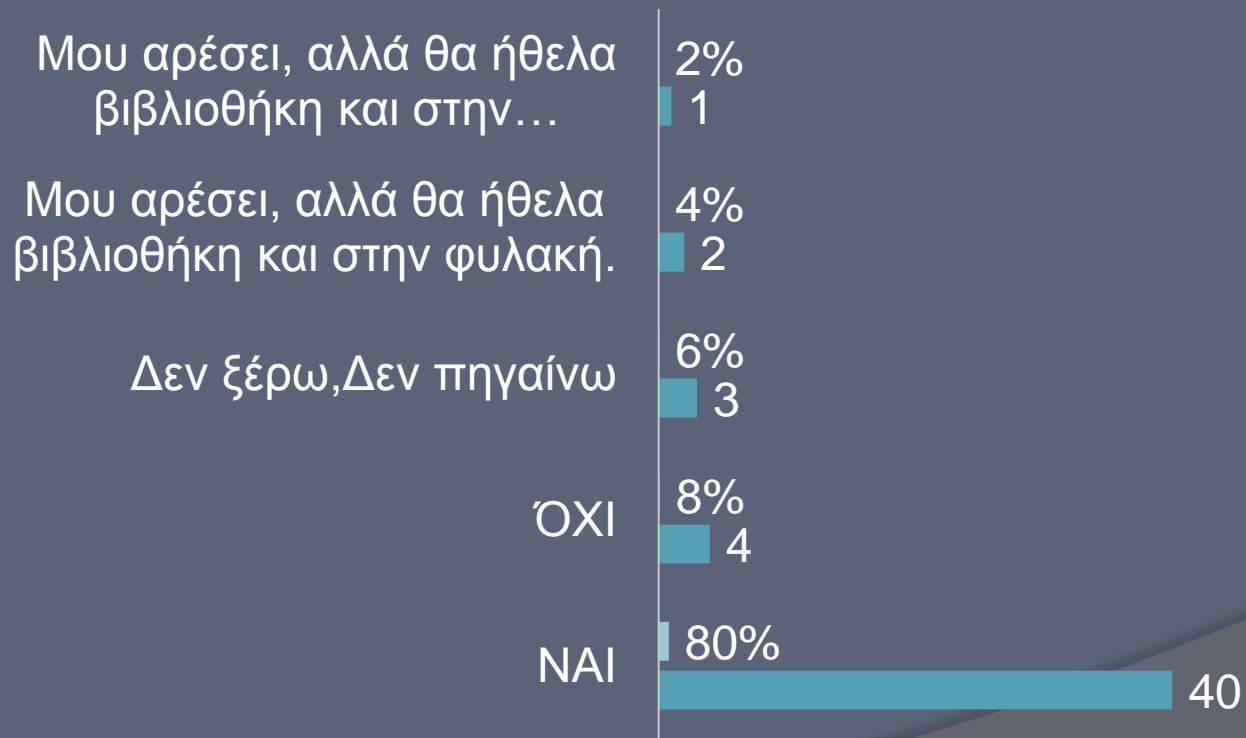
Υπηκοότητα

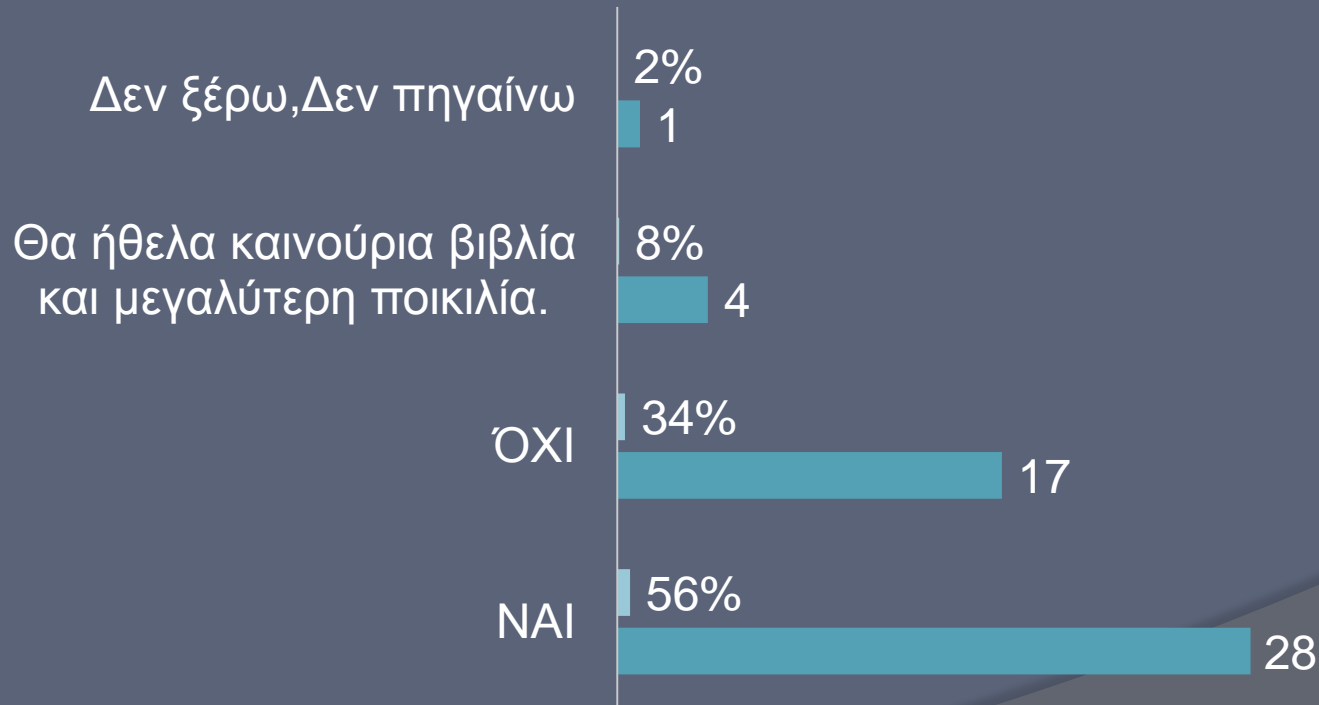
Αποτελέσματα έρευνας

Σας αρέσει ο χώρος της βιβλιοθήκης
για να διαβάσετε;

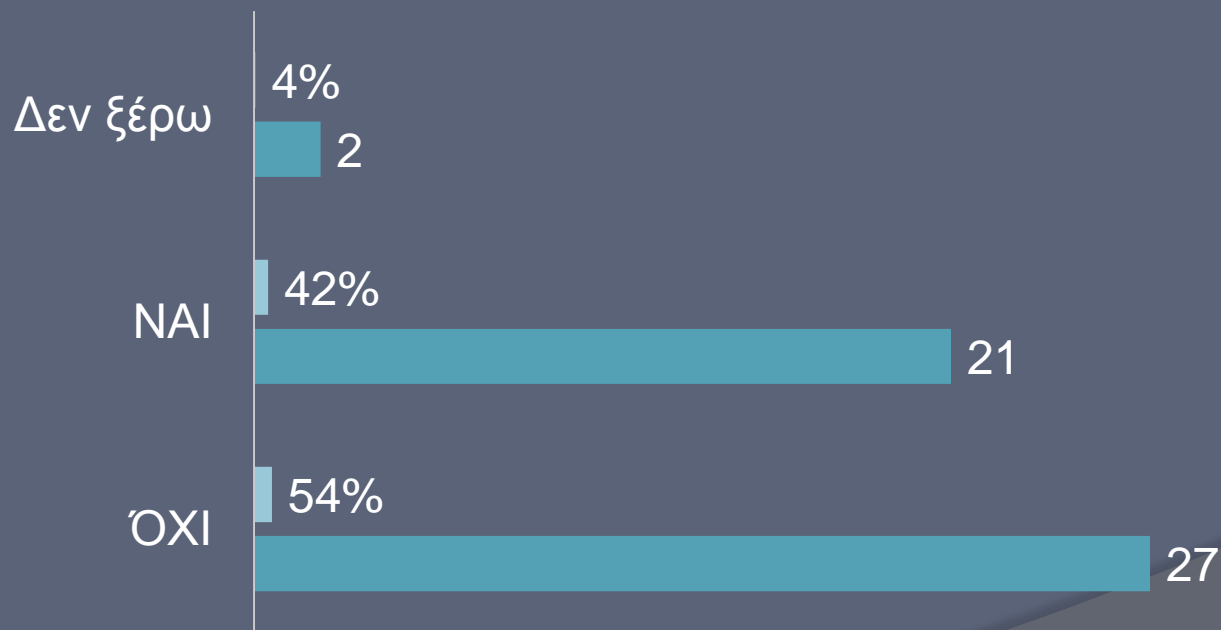
Αποτελέσματα έρευνας

Είναι επαρκή τα βιβλία που σας παρέχουν από την βιβλιοθήκη;

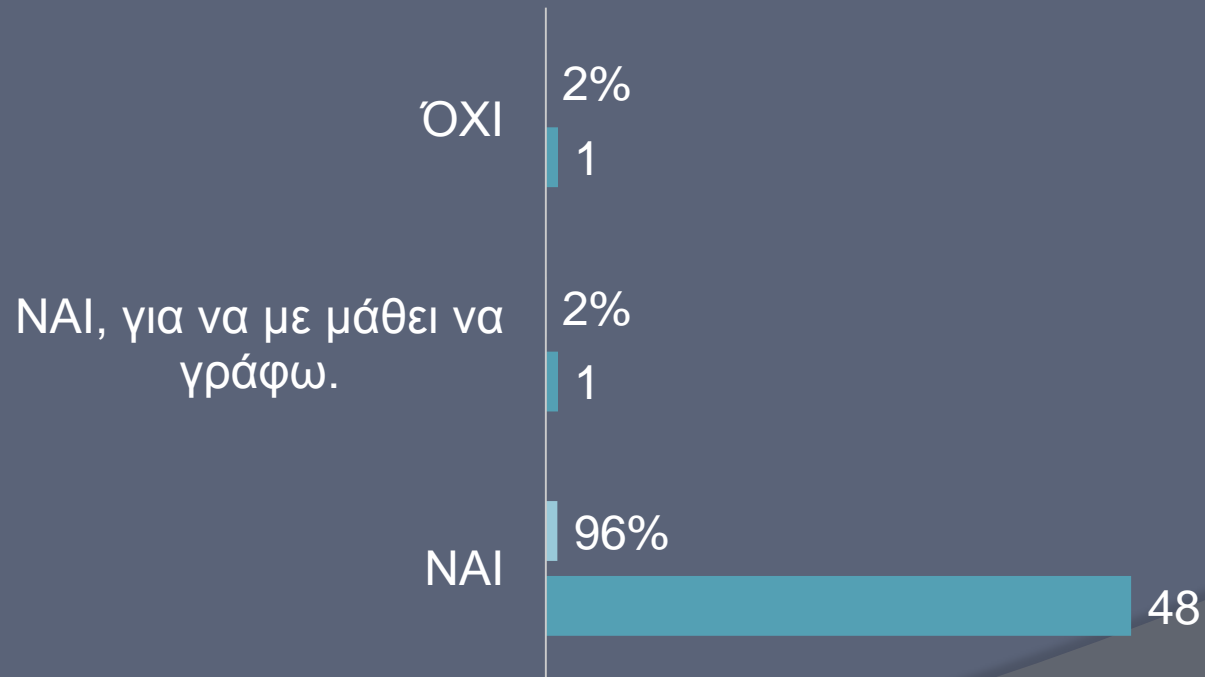
Αποτελέσματα έρευνας

Ζητούν την γνώμη σας για την προτίμηση σας σε βιβλία και περιοδικά;

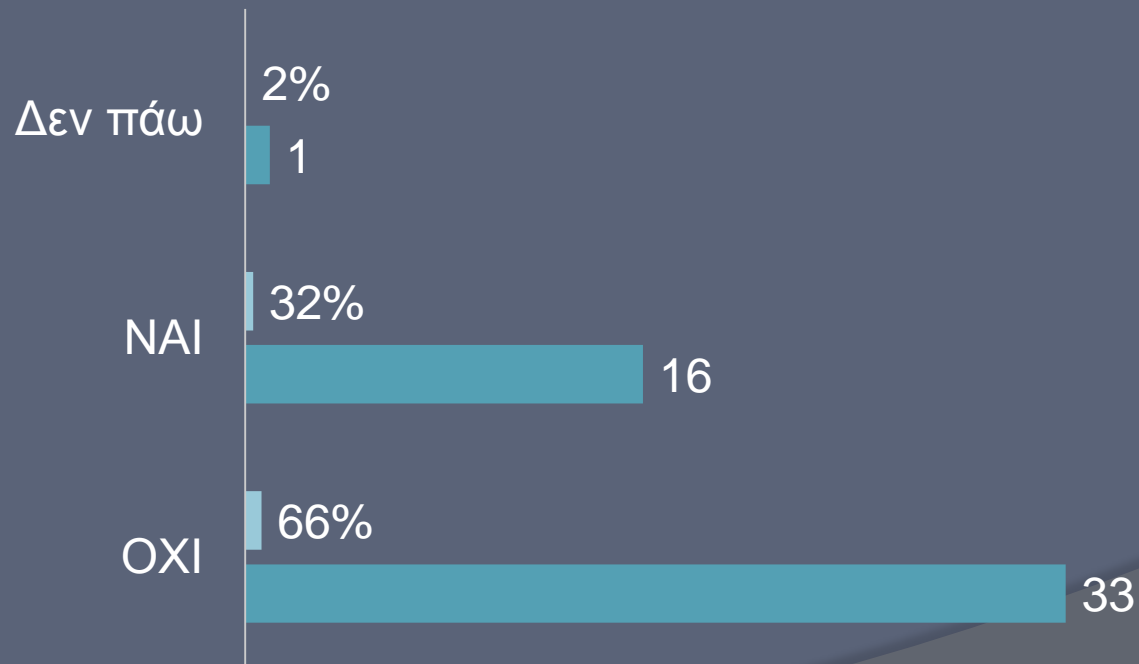
Αποτελέσματα έρευνας

Είναι σημαντική για εσάς η παρουσία βιβλιοθηκονόμου;

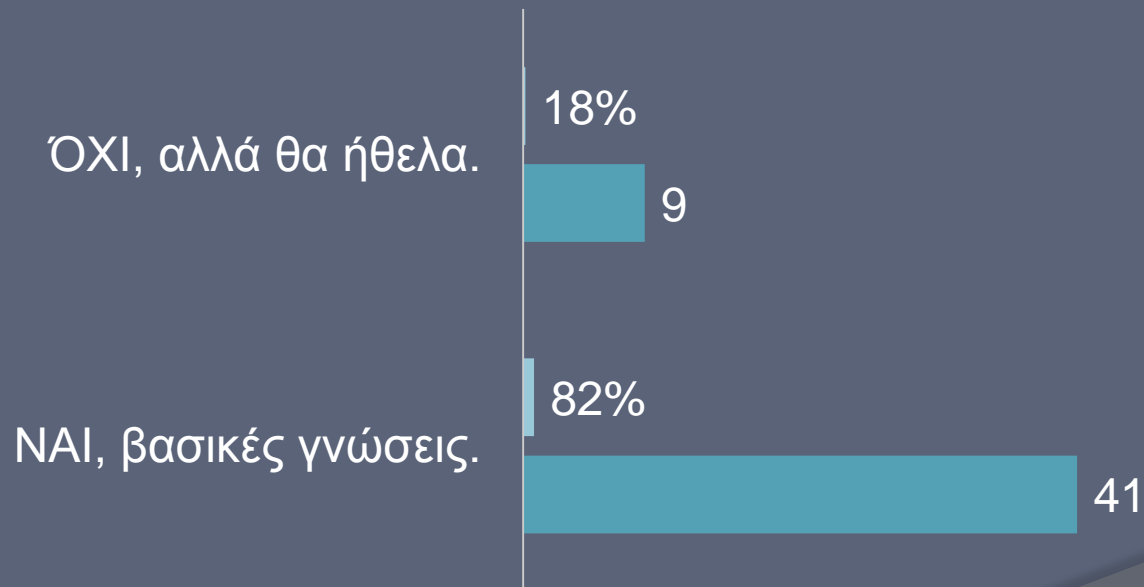
Αποτελέσματα έρευνας

Είναι επαρκές για εσάς το ωράριο
λειτουργίας της βιβλιοθήκης;

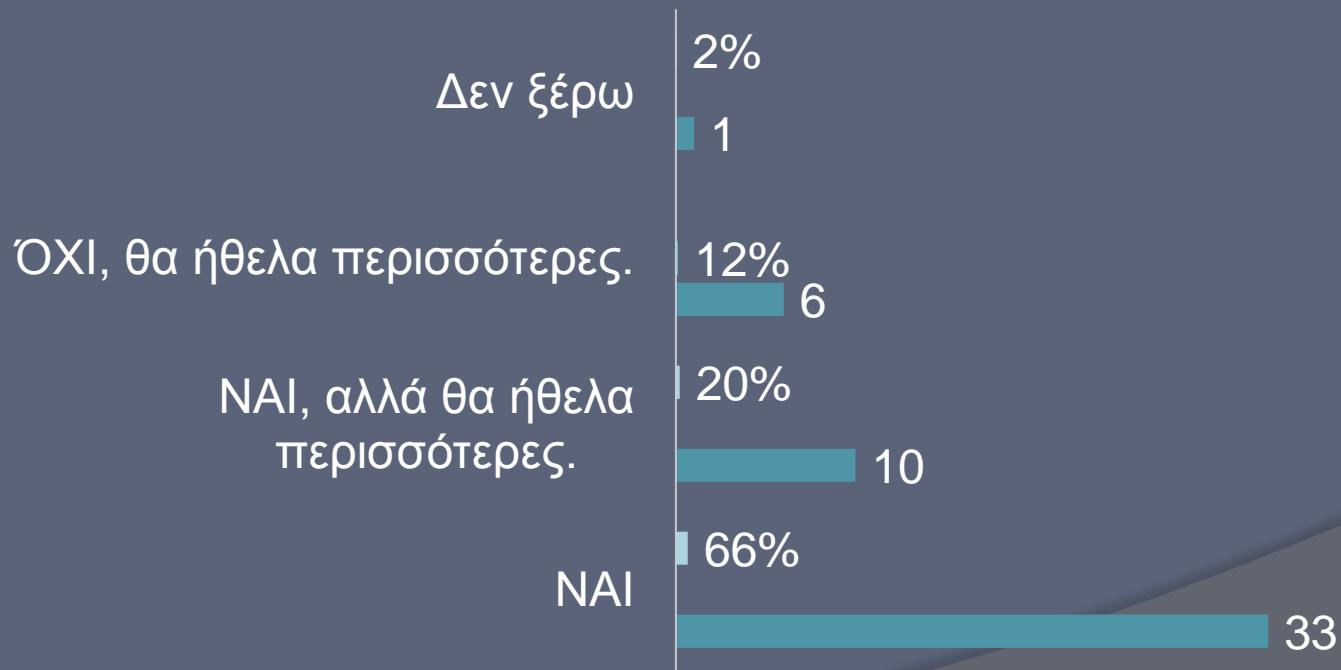
Αποτελέσματα έρευνας

Γνωρίζετε χειρισμό Η/Υ; Εάν όχι,
θα θέλατε;

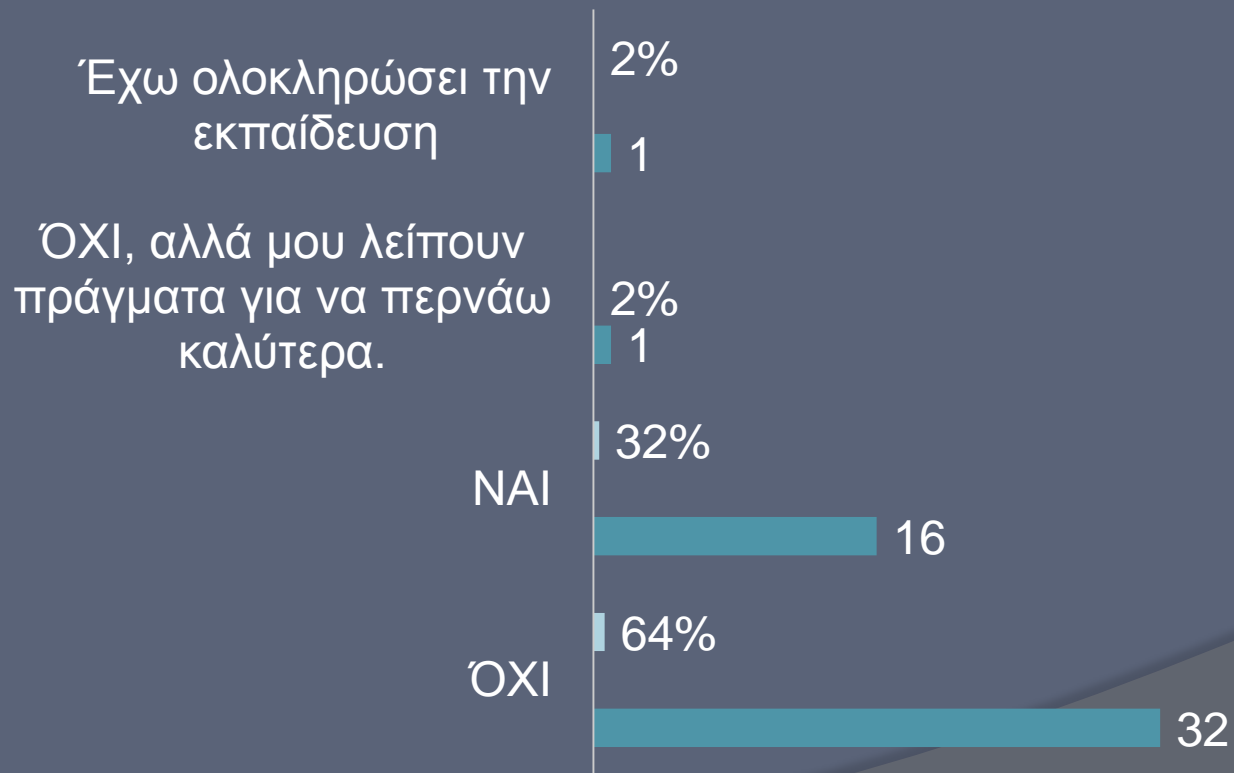
Αποτελέσματα έρευνας

Είναι αρκετές οι εκδηλώσεις και οι διαλέξεις που γίνονται μέσα από τον χώρο της βιβλιοθήκης;

Αποτελέσματα έρευνας

Δυσκολεύει κάτι την εκπαίδευσή σας;

Αποτελέσματα έρευνας

Λόγοι που ανέφεραν οι κρατούμενοι
ότι δυσκολεύουν την εκπαίδευσή τους.

Συμπεράσματα

- Το Νομικό Πλαίσιο και ο Σωφρονιστικός Κώδικας μπορεί να μιλούν για εκπαίδευση, ψυχαγωγία, ανάπτυξη δραστηριοτήτων των εγκλείστων, επικοινωνία των παραβατών με την Κοινωνία, αλλά στην πραγματικότητα πολύ λίγα εφαρμόζονται.
- Ο Αυλώνας είναι από τα λίγα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας που υπάρχουν σχολεία και μάλιστα με ψηφιακούς διαδραστικούς πίνακες. Μέσα από τον χώρο της εκπαίδευσης παρέχεται και η ψηφιακή γνώση της εποχής, που είναι η χρήση Η/Υ.
- Γίνεται μεγάλη προσπάθεια για την ομαλή επανένταξη των εγκλείστων. Αρκετοί δεν γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή και αυτό δυσκολεύει την κοινωνική τους επανένταξη και προσαρμογή και το πιθανότερο είναι να ξανά διαπράξουν κάποιο ποινικό αδίκημα και να ξαναβρεθούν στην φυλακή.
- Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι έγκλειστοι είναι θετικοί στην ύπαρξη βιβλιοθήκης και βιβλιοθηκονόμου μιας και είναι ένας χώρος που μπορούν να απασχολούνται μακριά από την φυλακή και να γεμίζουν τις ώρες τους, γι' αυτό τον λόγο ζητούν περισσότερα βιβλία και πιο καινούρια.

Ερωτηματολόγιο

- ❖ *Δημοτικό σχολείο ΕΚΚΝΑ*
- ⦿ *Υπάρχει τακτική χρηματοδότηση της βιβλιοθήκης;*
Δεν υπάρχει καμία χρηματοδότηση
- ⦿ *Είναι επαρκής ο εξοπλισμός της βιβλιοθήκης (π.χ. προβολέας, εκτυπωτής κ.α.) Εάν όχι, τι θα θέλατε να υπάρχει;*
Δεν υφίσταται χώρος Βιβλιοθήκης στο Σχολείο μας. Υπάρχουν περίπου 500 τίτλοι σε μία αίθουσα διδασκαλίας. Χωρίς εκτυπωτή και προβολέα. Θεωρώ πως χρειαζόμαστε μία κεντρική Βιβλιοθήκη της Φυλακής σε ξεχωριστό χώρο. Σε επίπεδο σχολικής βιβλιοθήκης δυστυχώς ο χώρος δεν επαρκεί.
- ⦿ *Είστε ευχαριστημένοι από τις εγκαταστάσεις της βιβλιοθήκης; Εάν όχι, τι θα θέλατε;*
Δημιουργία άρτια οργανωμένης Βιβλιοθήκης στο χώρο του ΕΚΚΝΑ προσβάσιμη από όλους τους κρατούμενους.
- ⦿ *Πόση συχνή χρήση της βιβλιοθήκης κάνουν οι έγκλειστοι;*
Η χρήση της υποτυπώδους βιβλιοθήκης του Σχολείου γίνεται καθημερινά.

Ερωτηματολόγιο

- ◉ **Με ποιο τρόπο αποκτιέται η συλλογή της βιβλιοθήκης;**
Δωρεές
- ◉ **Ποια είδη βιβλίων προτιμούν οι έγκλειστοι;**
Ιστορικά και μυθιστορήματα.
- ◉ **Μπορούν να δανειστούν βιβλία στα κελιά τους και για πόσο χρονικό διάστημα;**
Μπορούν να δανειστούν χωρίς χρονικό περιορισμό (συνήθως τα επιστρέφουν εντός 20ημέρου)
- ◉ **Μπορείτε αν αναφέρετε μερικά εκπαιδευτικά και πολιτιστικά προγράμματα αποκατάστασης που πραγματοποιήθηκαν για τους έγκλειστους;**
Ελληνικό Παιδικό Μουσείο-Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Ερωτηματολόγιο

- **Τι είδους χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας μπορούν να κάνουν οι έγκλειστοι και τι πιστεύετε θα ήθελαν οι περισσότεροι;**
Χρήση internet
- **Πιστεύετε ότι ο βιβλιοθηκονόμος στα σωφρονιστικά καταστήματα θα πρέπει να έχει ειδική εκπαίδευση και ποια πρέπει να είναι αυτή;**
Ως ιδιαίτερος χώρος θα έπρεπε κάθε εμπλεκόμενος που εργάζεται εδώ να τυγχάνει ειδικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη διαχείριση του ιδιαίτερου ψυχισμού των εγκλείστων. Δυστυχώς καταγράφονται κενά επιμόρφωσης τόσο στο φυλακτικό όσο και στο εκπαιδευτικό προσωπικό των Καταστημάτων Κράτησης, πόσο δε μάλλον για τους βιβλιοθηκονόμους οι οποίοι δεν υπάρχουν στο χώρο.
- ΝΙΚΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ
- ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΚΚΝΑ

Προγράμματα Εκπαίδευσης Κρατουμένων στην Πολωνία.

- Μετάδοση εκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσα από ραδιόφωνο και τηλεόραση όπως λογοτεχνία, μουσική κλπ. και συμμετοχή των εγκλείστων σε αυτά.
- Μαθαίνουν να εντοπίζουν θέσεις εργασίας, να υποβάλλουν αίτηση, να συντάσσουν βιογραφικό σημείωμα και πώς να δώσουν συνέντευξη για μια θέση εργασίας.
- Αντιμετώπιση του εθισμού στα ναρκωτικά και το αλκοόλ που είναι άμεσα συνδεδεμένα με την διάπραξη εγκλημάτων. Μαθαίνουν πώς να διαχειριστούν τον θυμό και την επιθετικότητα.
- Έγκλειστοι βοηθούν άτομα με ειδικές ανάγκες και αποκτούν αυτοπεποίθηση.
- Σύνθεση δικών τους τραγουδιών.
- Συγγραφή θεατρικών κειμένων και ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων από τους ίδιους.
- Δημιουργία Εθνικού Φεστιβάλ Θεάτρου Φυλακής.
- Δημιουργία σχεδίου και ζωγραφικής.
- Η Υπηρεσία Φυλακών δημοσιεύει εφημερίδα που περιέχει πολλές γραφές κρατουμένων και βιβλία κρατουμένων έχουν εκδοθεί με την βοήθεια της Αρχής της Φυλακής και των Τοπικών Πολιτιστικών Φορέων.
- Δημιουργία Λογοτεχνικού Συλλόγου εκτός φυλακής που συνεργάζεται με πρώην και νυν έγκλειστους, που εμπλέκονται σε λογοτεχνικές επιδιώξεις στο εξωτερικό.
- Επίσκεψη σε μουσεία, μουσικές παραστάσεις, βιβλιοθήκες και γκαλερί.
- Υλοποίηση Έκθεσης για το Ολοκαύτωμα.

Σύγκριση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε βιβλιοθήκες φυλακών της Πολωνίας με αυτές της Ελλάδας.

⊙ Ελλάδα

- Μικρή προσπάθεια στήριξης των εγκλείστων.
- Ύπαρξη σχολείων μόνο σε ΕΚΚΝ Αυλώνα, ΕΚΚΝ Βόλου, Κασσαβέτεια.
- Υποτυπώδης βιβλιοθήκη.
- Χρήση Η/Υ.

⊙ Πολωνία

- Παράδειγμα προς μίμηση.
- Πολλαπλά εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες.
- Στήριξη για ασχολία με καλλιτεχνικές δημιουργίες και μετά την αποφυλάκιση.
- Συμμετοχή των εγκλείστων στον έντυπο τύπο.
- Ουσιαστικός ο ρόλος της κοινωνίας στην κοινωνική επανένταξη των εγκλείστων και όχι τιμωρητικός.